

סיכום עיקרי דבריו של מר שמואל הר-נוי באסיפה הכללית של עמותת הקוראים בספרייה הלאומית (29)

באוגוסט 2008)

מר שמואל הר-נוי, המנהל הכללי של הספרייה הלאומית, סקר את ההתפתחויות בספרייה. בדבריו דן בפרויקטים עתידיים ושיפורים ובחלק מהבעיות שבפניהן עומדת הספרייה. מר הר-נוי הבהיר שהוא רואה בקוראים חלק מהתהליך ושהנהלת הספרייה מעוניינת בהצעותינו. כרגע קובעים את מדיניות הספרייה המנהל האקדמי, הספרנית הראשית וחברי הסגל של הספרייה.

רכישה

חל גידול של 20% בתקציב הספרייה. אם מצרפים את רכישת אוספים מיוחדים תקציב הרכישה הוכפל. לעומת זאת עדיין יש פיגור ברכישת ספרים בגלל מחיריהם הגבוהים של כתבי העת ומאגרי המידע.

הנהלת הספרייה דנה בתכנית הרכישה ובשאלת מאזן מדיה מודפסת לעומת מדיה אלקטרונית כדי להתאים את תוכניות הרכישה לצרכי ציבור הקוראים.

נערך סקר של השאלה בין-ספרייתית. תוצאות הסקר יראו אלו תחומים חסרים בספרייה, ויועברו גם לעמותה שלנו. (הקמנו ועדה אשר עוסקת בהצעות לרכישת ספרים).

רכישה חשובה בתקופה האחרונה היא אוסף וורמן, אוסף חשוב של גלויות וצילומים של ארץ ישראל. הספרייה גם מנסה לרכוש את אוסף לזר, אוסף של צילומים מוקדמים מארץ ישראל. עם רכישתם הספרייה תהיה בעלת אחד האוספים הגדולים בעולם של צילומים מוקדמים של ארץ ישראל.

בנייה ותשתיות

למרות התכנית לבנות בנין חדש (אשר יושלם תוך 7 עד 10 שנים) מר הר-נוי הבהיר כי יבוצעו עבודות ושיפורים במבנה הקיים בתקופה הקרובה.

חלק מהשיפורים המתוכננים הם: הפרדת המרחב של צוות הספרייה (קטלוג, מחסנים וכו') מהמרחבים הציבוריים. הגישה לאזורים לא ציבוריים תהיה באמצעות כרטיסים מגנטיים.

הצבת מצלמות בטחון.

החלפת המעליות (כולל מעליות הספרים) עד מרץ 2009.

הבניין החדש

נידונות אפשרויות שונות למיקומו של הבניין החדש וגם תכניות לשיפוץ הבניין הקיים. יש סבירות גבוהה שהבניין החדש ימוקם באזור קמפוס גבעת רם ושהבניין הנוכחי ימשיך להוות חלק מהספרייה.

מחשוב הקטלוג

תהליך מחשוב הקטלוג הלוועזי טרם הסתיים.

הספרייה חידשה את מאמצייה אבל המחשוב הוא פרויקט ארוך-טווח.

מחשבים

עקב הגידול במשאבים דיגיטלים הספרייה תחליף כ-230 מהמחשבים הקיימים ותציב עמדות נוספות לשימוש הקוראים.

דיגיטיזציה

בעבר, עקב מיעוט תקציב, דיגיטיזציה בוצעה רק במסגרת פרויקטים מיוחדים ובהיקף מצומצם. הדגש הושם על אינקונובולות וספרים נדירים. תהליך זה אפשר לצוות הספרייה לרכוש מיומנויות בתחום זה. כרגע תוספות למאגר הספרים הדיגיטלים נעשות לפי צרכי/בקשות הקוראים. פרויקטים נוספים מתבצעים כעת.

הספרייה ניהלה מגעים עם Google Books לגבי דיגיטיזציה של ספרים שזכויות היוצרים עליהם פגו. מפני שזו מחייב וויתור חלקי על הזכויות לספרים הדיגיטלים הספרייה שלנו, כמו ספריות לאומיות אחרות בעולם, מהססת לשתף פעולה עם גוגל. כרגע הספרייה מחפשת אפשרויות אחרות גם אם המשמעות היא קצב איטי יותר של דיגיטיזציה.

הספרייה קיבלה מימון מקרן לגסי לדיגיטיזציה של האוספים בפונותיקה. הדיגיטיזציה תאפשר שימור האוספים הנדירים וגיישה אליהם באינטרנט. נשקלת אפשרות של פרויקט משותף עם רשות השידור לשימור תכניות רדיו.

אתר עיתונות יהודית היסטורית (בשיתוף עם אוניברסיטת תל אביב) מציג עיתונים עבריים מוקדמים בדיגיטיזציה. הפרויקט שעלה לאתר הספרייה מאפשר חיפוש מילים בטקסט, אפשרות חיפוש שמסייעת לחוקרים.

הספרייה מתכננת להעלות לרשת גם את תוצאות פרויקט הפליאוגרפיה של פרופסור מלאכי בית אריה, כלי חשוב בחקר כתבי יד.

כדי לאחסן את הפרויקטים הדיגיטליים הספרייה זקוקה לאמצעי אחסון נוספים. הספרייה רכשה את DigiTool למטרה זו.

גיוס כספים

הספרייה מחפשת תורמים חדשים. מפני שהספרייה כבר לא חלק מהאוניברסיטה היא רשאית לחפש תורמים באופן עצמאי והתרומות יגיעו ישירות לספרייה בלי תקורה. הספרייה לא רשאית לפנות לתורמים לאוניברסיטה בגלל ניגוד אינטרסים.

חנייה

קוראים שנוכחו במפגש העלו את בעיית החנייה לקוראים. הבעיה נעוצה בכך שמקומות החנייה הם בבעלות האוניברסיטה. מר-הר-נוי הבטיח לברר את האפשרויות אצל אנשי האוניברסיטה.

נושאים הקשורים בקוראים:

קיים מתח בין צרכי הציבור הרחב לעומת חוקרים. כך, למשל, מבין כ-50 קוראים המבקרים יום-יום באו"ק עיתונות כמחצית באים לקרוא את העיתון היומי. הספרייה דנה בעתיד האולם ושימוש.

נושאים אחרים העומדים על הפרק: כרטיסי גישה לשירותי הספרייה, גיל מינימום לכניסה לאולמות, והגבלת שימושים לא-אקדמיים של המחשבים באולמות. ההגבלה נידונה כעת ותחייב שינויים בתשתית המחשבים. כמו כן התשתית להנפקת כרטיסי גישה עוד לא מוכנה.

גניבות

כפי שדווח בעיתונות בוצעה שורת גניבות מספריות למוסיקה בארץ כולל ספריית המוסיקה שלנו. הגנב נתפס ונעצר וישנה אפשרות שחלק מהתעודות יוחזרו כי הגנב סרק אותן כדי לפרסמן ב-e-bay. מקרה מצער זה מדגים את בעייתיות הגישה החופשית לעומת שימור האוספים המשותף לספריות בכלל. הספרייה תנקוט באמצעי מיגון כולל התקנת מצלמות.

עמותת הקוראים מודה למר הר-נוי על נכונותו להיפגש עמנו ולשתף אותנו בתכניות ובתהליכי השינוי בספרייה.